

Moderne importord i språka i Norden

Titel: Engelsk vs. morsmålet i norsk popmusikk

Forfatter: Tarald Lie

Kilde: Moderne importord i språka i Norden I.
Med 'bil' i Norden i 100 år. Ordlaging og tilpassing av utalandske ord,
2003, s. 95-110

URL: <http://ojs.statsbiblioteket.dk/index.php/min/issue/archive>

© Novus forlag 2003

Betingelser for bruk af denne artikel

Denne artikel er omfattet af ophavsretsloven, og der må citeres fra den. Følgende betingelser skal dog være opfyldt:

- Citatet skal være i overensstemmelse med „god skik“
- Der må kun citeres „i det omfang, som betinges af formålet“
- Ophavsmanden til teksten skal krediteres, og kilden skal angives, jf. ovenstående bibliografiske oplysninger.

Engelsk vs. morsmålet i norsk popmusikk

Tarald Lie

Oslo

Bruken av engelsk i norsk popmusikk har lenge vært et omdiskutert tema. Spørsmålet om språkvalg rører ved noe som hos mange setter sterke følelser i sving, og med jevne mellomrom dukker debatten opp i media. Mer dyptgående studier av emnet har man imidlertid hittil hatt til gode å se. Med en sosiolingvistisk tilnærming har jeg valgt å se nærmere på det, i manges øyne, paradoksale fenomen at mange norske artister velger å uttrykke seg på et språk som ikke er deres eget morsmål, nemlig engelsk. Et stort antall nordmenn synes å betrakte det engelske språk som et nærmest uunværlig virkemiddel når det gjelder å oppnå troverdighet som artist, mens andre latterliggjør norske engelskspråklige artister for nettopp denne holdningen. Jan Eggum har bl.a. kalt dem ”inkompetente latsabber” (Puls 1985). Dagens innlegg bygger på deler av hovedoppgaven ”The use of English in Norwegian pop music”, som vil bli presentert for Institutt for britiske og amerikanske studier ved Universitetet i Oslo våren 2004. Følgende spørsmål vil nå bli diskutert:

Hva motiverer nordmenn til å synge på engelsk?
Hva slags holdninger har vi til dette?

Metode

I tillegg til selv å være aktiv musiker, har jeg i en årrekke vært ”observatør” når det gjelder norsk pop og rock. Jeg befinner meg daglig i et miljø hvor jeg støter på norsk musikk, f.eks. via radio, fjernsyn, videoer, CD’er og konserter. I mitt første band skrev jeg alle tekstene på engelsk og ble siden konfrontert med det ved to anledninger i forbindelse med radiointervju (Ungdommens radioavis og Telemarksendinga). Med dette som bakgrunn har jeg valgt en framgangsmåte med vekt på kvalitativ metode hvor jeg benytter meg av intervjuer (29) med sentrale aktører innen norsk musikkliv de siste 40-50 år. Diskusjonen baserer seg på informasjon som er blitt samlet inn under intervjuene, men jeg har også tatt i bruk en del supplerende kilder, f.eks. avisartikler, leserinnlegg, plateanmeldelser o.l. fra bl.a. A-teksts nettarkiv.

Hva motiverer nordmenn til å synge på engelsk?

Tidlig i intervjufasen oppdaget jeg at enkelte motiver gjentok seg. Fire stikkord har vist seg å være sentrale for norske artisters valg av språk: a) tradisjon, b) ambisjon, c) intonasjon, d) emosjon.

a) Hvor viktig er tradisjonen?

Rocketradisjonen har vært engelskspråklig helt fra starten, og engelsk blir av mange sett på som pop-musikkens morsmål. Imitasjon av denne tradisjonen har vært et vanlig fenomen innen norsk musikkliv. Mange har følt en sterk tilhørighet til en ungdomskultur som har vært gjennomsyret av engelsktalende forbilder og idoler. Musikken og språket den brakte med seg har hatt en identitetsskapende funksjon: Man har tilnærmet seg sine idoler i alt fra livsstil og musikkstil til moter og språk. Etterligning av prestisjetunge aksenter har innen mange sjangre vært vanlig også blant engelskspråklige artister både i England og USA. The Beatles og andre samtidige britiske band hørte mye på de første amerikanske rockerne og ble meget inspirert av dem, også uttalemessig. The Rolling Stones hørte tilsvarende mye på blues-artister fra sørstatene i USA (f.eks. Howling Wolf og Muddy Waters) i tillegg til gammel rhythm'n'blues. Mick Jagger (the Rolling Stones) har alltid hatt en "southern drawl". The Beatles' uttale forandret seg mye utover 60-tallet. Ettersom musikken ble mer og mer dreid mot "kunst-pop", ble uttalen stadig mer britisk. (Trudgill 1983)

Pop og rock består i dag av et mylder av sub-sjangre, og det engelske språk blir av mange sett på som en viktig bestanddel av uttrykket i disse. Sjangeren man opererer i, bestemmer ofte hvilken variant av engelsk det er mest nærliggende å prøve seg på. Den norske språkdrakten har ofte blitt sett på som mer funksjonell til visesang, folketoner og revytekster.

Pop- og rockearven blir av enkelte opphøyet til å omfatte noe mer enn bare musikk: "(D)en er også mytologi – en mytologi mange elsker, en mytologi enkelte vier hele livet sitt til, og en mytologi som vil vare evig. Det blir liksom litt feil å krysse USA i en sliten Cadillac med Halvdan Sivertsen som akkompagnement. Bruce Springsteen passer bedre." (Ørjan Greiff Johnsen, Aftenposten, 3/5 – 99)

Inspirert av amerikanske band/artister som Velvet Underground, the Doors, Neil Young, Bob Dylan og Sonic Youth, har det fremadstormende norske bandet Madrugada USA som sin fellesnevner. Vokalist Sivert Høyem hevder dette er grunnen til at han synger på engelsk: "Teksten må stå til musikken, som et slags stemningsbilde på hvor vi befinner oss. Og med referanse til vår musikalske oppvekst er engelske tekster derfor det mest naturlige." (NTB, 26/8 – 99)

Åge Aleksandersens første storsatsing, Prudence, hadde de første årene engelske tekster og også her ble mye av inspirasjonen henta fra Statene. Han hadde et engasjert forhold til Chuck Berry, Bob Dylan og the Band, men også britiske band som Deep Purple og Jethro Tull stod høyt i kurs: "Vi var en del av noe (på begynnelsen av 70-tallet), noe som så ut sånn, hørtes ut sånn og var sånn. Det var nesten sånn at vi gikk rundt og snakka engelsk også."

Trond Graff, gitarist og låtskriver fra det legendariske bandet the Pussycats, følte ikke at han hadde noe valg når han først valgte å spille rock på 60-tallet:

Vi som skulle spille rock'n'roll, vi måtte syng på engelsk. Det holdt ikke å komme med norsk da. Og dessuten, det bakgrunnsmaterialet vi hentet stoff fra.. Der var det skandinaviske språkområdet uinteressant. Det svingte ikke av det. Hva slags rock'n'roll er det? (...) Vi lyttet på Radio Luxembourg og planket engelske og amerikanske låter, så det ble en helt naturlig affære det å syng på engelsk. (...) Det er bakgrunnen, for der ble man jo foret med engelskspråklig popmusikk. Popmusikken var jo engelskspråklig i stor grad. Ønskekonserter med Monn-Keys var norsk, og det var greit. Der var jo vår språkgruppe definert, men

det var jo ikke det vi var ute etter. Vi var jo ute etter rock'n'roll: Elvis, Cliff, Chuck Berry (...) og det var såklart engelsk. Og så får du det skrudd inn i bakhodet ditt at popmusikk, det er engelsk, og det er tøft!

Mange synes å være styrt av et ønske om om å tilnærme seg eller bli en del av den "sagnomsuste" anglo-amerikanske rockeverden. Da Bjørn Müller, vokalist i Backstreet Girls, begynte sin musikk-karriere, hørte han ikke en eneste rockeplate på norsk: "Alt jeg har vokst opp med har vært på engelsk. Derfor var det helt naturlig, for alle stjernene og drømmene var på engelsk. (...) Backstreet (Girls) er bare sånn. Det skal være på engelsk. Backstreet er A4 det, vettu! Du har visse oppfatninger om Fantomet, ikke sant. Sånn er den og den tegneserien. Backstreet Girls har veldig mye tegneserie over det. Det er sånn og sånn og sånn. Nå kunne man kanskje ha forandra det, men da (på 80-tallet) var det helt uhørt. Erru gæærn!!"

Ingrid Bjørnov måtte bearbeides ganske kraftig for å synge på norsk sammen med Benedicte Adrian i Dollie:

"Våre store idoler var ABBA, Kate Bush og the Beatles, så det skulle jo synges på engelsk på godt og vondt. En sang som illustrerer dette veldig bra, er Trond Viggo Torgersens "Hjalmar". Den forteller alt om norske artister som skal synge på engelsk. Vi ville synge på engelsk og var faktisk såpass iherdige på det der at vi en stund sa at vi ville heller synge på svensk enn å synge på norsk. Det synes jeg forteller alt om dimensjonene på hva vi ville og bevisstheten rundt valget."

Hjalmar – Hjalmar gikk på skolen i fjerde
 Rocka som Elton John, trodde han
 Hjalmar – Hjalmar han lot leksene være
 Synes selv han låt som en engelskmann
 Når han sang, ropte han

Oho – oh – you gonna rapsoly take a ly
 Oh – villy brake along sack a by
 Hey – calling sip and I big a ring
 Taking ree boy, racksely toy
 Blue sorry love you hey fickany loo

Hjalmar – Hjalmar slutta skolen I fjerde
 Reiste fra Norge til Engeland
 Hjalmar – Hjalmar hadde mye å lære
 Ingen syns han låt som en engelskmann
 (For) når han sang ropte han

Oho – oh .....
 (Keller/Torgersen)

I løpet av de siste 50 åra har imidlertid Norge etter hvert fått en egen tradisjon av norskspråklig pop og rock. Det finnes i dag en norsk rocketradisjon med forbilder som synger på norsk, som spesielt har gjort seg gjeldende fra 80-tallet og framover: Åge Aleksandersen, Terje Tysland, Jahn Teigen, The Kids, Ole I'Dole, Dollie, Vazelina Bilopp-

høggers, Dum Dum Boys, Raga Rockers, Jokke og Valentinerne, De Lillos, CC Cowboys, Anne Grete Preus, Seigmen, Ingenting, Postgirobygget, Vamp, Something Odd, D.D.E. og Hellbillies har alle vært viktige bidragsytere. Det er også i ferd med å bygges opp en tradisjon innen norsk rap, f.eks. Tungtvann, Klovner i Kamp, Pen Jakke, Apollo og Gatas Parlament. Arne Moslåtten, tekstforfatter i Norges desidert mest populære country-band, Hellbillies, mener at disse rap-artistene har endret hele nasjonens innstilling til det å bruke norsk språk i musikken: ”Du blir ikke lenger stigmatisert av å synge sanger på morsmålet. (...) Jeg tilskriver rap-bevegelsen æren for at språket vårt er ’godtatt’ igjen.” (Aftenposten, 27/2-02)

En rekke utøvere er kritiske til argumentet om ”tradisjonen” for å synge på engelsk i Norge. Ingrid Bjørnov er blant de som ser på det som et spørsmål om autentisme og troverdighet:

Jeg synes at når de da er så integrerte (i tradisjonen), så synes jeg de i større grad låter som kopier av det de forsøker å være. (...) Hvis rock skal være et uttrykk for noe i nærheten av det den utgir seg for å være, så må den ha det vi på godt norsk kaller ’credibility’; den må ha en troverdighet, og den forsvinner sabla fort når du bare tar på deg den ’cred’n’ som dine idoler har hatt. Du får ikke noen troverdighet med mindre du får den i relasjon til ditt eget miljø og din egen situasjon.

Jan Eggum mener at det å skrive engelske tekster nærmest er noe som man bør ”vokse fra”, dvs. en prosess man må gjennom:

Jeg begynte å skrive da jeg var en sytten-atten år gammel, og da skrev jeg to tredjedeler av alle sangene på engelsk. Det var fordi at pop-musikk er engelsk/anglo-amerikansk, og da er det naturlig å bruke det. Men det var mest fordi jeg hadde musikken som utgangspunkt, og på en måte ikke hadde kommet lenger i prosessen enn til at disse linjene skulle fylles med ord, og da var det naturlig med engelsk, for det var det jeg hadde hørt på. Og siden jeg er veldig stor fan av engelsk/amerikansk pop-musikk, (...) så følte jeg meg i den tradisjonen musikalsk. Og det gjør jeg forsåvidt fremdeles. Men så gjorde erfaringene med publikum at jeg skjønnte at jeg absolutt nådde bedre og lettere frem til publikum live på direkten, i alle fall, ved å synge på norsk. Så dermed gikk jeg gradvis over i norsk, og så ble det bare norsk etter hvert.

Eggum har skrevet et pent knippe med engelske låter, men de har til nå aldri blitt brukt av ham selv. Han mener de ikke holder den standard han vil sette for seg selv og sine utgivelser.

b) Hvor viktig er ambisjon?

Mange artister og band har et mer eller mindre lønning ønske om å slå gjennom internasjonalt. Man har ofte store ambisjoner: en drøm om å kommunisere til andre markeder og selge plater ute i verden. Dette ser ut til å være et vanlig motiv for å velge en engelsk språkdrakt.

Trond Graff hevder at bakgrunnen for at the Pussycats skrev på engelsk nettopp var at de ville legge grunnen for internasjonal lansering i håp om å gjøre det store lykkevarpet:

Alle som driver i bransjen håper på å skyte gullfuglen. Det handler kort og greit om at man håper på å finne bøtta med gull ved regnbuens ende. (...) Dette ligger

nedfelt i mennesket. Ambisiøse 18-åringer håper selvfølgelig på å bli internasjonalt berømt. (...) Fine biler og et liv i luksus, hvem drømmer ikke om det? Du ville jo være tulling i hodet hvis du ikke tenkte sånn! Da bygger du grunnmuren, for det er den du skal bygge huset ditt på, og hva er da mer naturlig enn at du skriver på et internasjonalt språk? Du selger ikke skiver i Spania på norsk!

Åge Aleksandersens band Prudence satsa også mye på å bli store på begynnelsen av 70-tallet: "Alt gikk på engelsk. Det var veldig naturlig. Det lå i korta at vi skulle ut og bli verdensberømte."

Mange sub-sjangre innen pop og rock er i tillegg så smale at man ikke finner et stort nok publikum her i landet. Hardrock-band får f. eks. mye lettere platekontrakt hos selskaper og labeler i land som Tyskland, Østerrike, England og Italia, enn i Norge. Bjørn Boge mener at norsk i verdenssammenheng blir like marginalt som samisk i Norge, og at man ekskluderer seg selv fra veldig mange sammenhenger ved å bruke morsmålet: "(Utenfor Norges grenser) er det helt uinteressant for andre enn helt spesielt interesserte." Vokalisten Hans Olaf Solli har aldri gjort noe forsøk på å få platekontrakt i Norge: "Det høres kanskje litt overlegent ut, men det er faktisk sant, for så lenge du driver med hardrock, så er markedet for lite her i landet. Det er ikke noen vits i å gi ut noen hardrock-plate i Norge. Det har det aldri vært. Nå går det i hvert fall ikke. Hvis man vil operere i det markedet, så må man tenke globalt." Anneli Drecker og Bel Canto innså også tidlig at de ikke hadde noen mulighet til å overleve i Norge med musikken sin: "Vi hadde nesten bare hørt på utenlandske band og henvendte oss med en gang til utenlandske plateselskaper. For oss var primærmålet internasjonal lansering, ellers hadde ikke vi hatt mulighet til å kunne leve av musikken vår."

Dag Ingebrigtsens første store suksess-band i Norge, The Kids, ga først ut meget godt mottatte plater på morsmålet, før de med varierende hell prøvde seg med oversatte versjoner både i Sverige og England. Før den tid var han med i band som Burn og Subway Suck: "Til å begynne med gikk det kun på norskspråklige ting i Subway Suck, men etter hvert skrev vi kun på engelsk. Ambisjonsnivået steg; vi skulle bli verdensberømte!"

Når årene går og drømmen om gjennombrudd i utlandet slokner og smuldrer bort, hender det at norske artister tar konsekvensen av dette og begynner å skrive på norsk. Dag Ingebrigtsen gikk etter hvert over til norske tekster på sine soloprojekter, etter å ha skrevet engelske tekster til både TNT og Tindrum. Åge Aleksandersen, Terje Tysland, Jan Eggum og Jahn Teigen har alle hatt livslange norskspråklige karrierer selv om de begynte med stjerner i øynene og en engelsk språkdrakt.

Det finnes likevel eksempler på at pop og rock ikke nødvendigvis må være på engelsk for å være internasjonalt kommersiell, f.eks. "popifisert" gregoriansk munkesang, som har blitt veldig godt mottatt de siste årene. Bruk av morsmålet er også vanlig innen den bredspektrede World Music-sjangeren, representert ved artister som f.eks. Mari Boine, Salif Keita og Yousou N'Dour. Spanskspråklig musikk har et stort publikum, og mange artister, bl.a. Bon Jovi, Phil Collins og Roxette, har valgt å lage spanske versjoner av platene sine. Ricky Martin, Marc Anthony og Shakira fikk imidlertid et større internasjonalt gjennombrudd etter at de gikk over fra spansk til engelsk. Tekno-bandet Kraftwerk og det mer aggressive og industrielle Rammstein bruker begge tysk og har oppnådd stor suksess med det, mens det kritikerroste slovenske bandet Laibach har utgivelser bak seg på både slovensk, tysk og engelsk. Enya og Sinéad O'Connor er eksempler på artister som har gått fra å synge på engelsk til å bruke keltiske språk som uttrykksmiddel.

c) Hvor viktig er intonasjon?

Det engelske språks egenart, dets vokabular, intonasjon og grammatiske muligheter blir ofte trukket fram som argument for bruk av engelsk i Norge. Det er en utbredt holdning at språkets beskaffenhet har vært utslagsgivende for selve formen innen pop og rock. Harald Are Lund er blant de som mener at den språklige strukturen har vært med på å gjøre rockemusikken til det den er:

Selve formen: Hvordan det er lagt opp, hvordan det høres ut; det har sitt utgangspunkt i det engelsk språk og den amerikanske musikkformen. Det er en anglo-amerikansk form. Det kan man ikke nekte for. Som oftest så glir det bedre på engelsk. Jeg har jo også hørt popmusikk på norsk eller andre skandinaviske språk, som høres helt ålreit ut, men i det store og det hele så synes jeg at det svinger best på engelsk. Det er mulig at det bare er en fordom, men i så tilfelle så er det en fordom som har satt seg grundig hos meg.

Helge Gaarder er enig i at det kan være en sammenheng mellom melodien og rytmen man finner i engelsk og musikkuttrykkets egenart:

Det engelske språket er en del av det musikalske uttrykket. Deler av det musikalske kommer også av at man synger på engelsk. Jeg tror faktisk du finner en sammenheng mellom hvordan det musikalske materialet oppfører seg og hvordan det musiske i språket ligger der. Det er en annen musikk i det norske språk enn i det engelske språk, så derfor kan det bli helt naturlig at man synger på engelsk og snakker på norsk! (...) Det må være et slektskap mellom hvordan setningsstrukturen og melodien er i et språk og musikken som er knytta til dette språket.

Morten Harket mener at stemningen og tonefallet som idolene formidler gjennom språket sitt, har stor innflytelse:

Når en engelsk gruppe synger på engelsk (...), så plukker man opp dette fonetisk selv om man ikke forstår det, og det får relevans fordi det representerer på en måte en hel verden som man assosierer seg med. (...) Hva er det som gjør dette fengende? Hvorfor plukker jeg det opp? Hvis man skjønner innholdet i teksten, kan det på en måte stenge for at man skjønner hvorfor den er fengende fonetisk, fordi man da fokuserer på innholdet i teksten. Andre som driter litt i teksten, merker at det er et eller annet rent fonetisk som skjer med deg når det blir sagt på den måten. Det som avgjør hvorvidt en låt fenger, det er hvorvidt den kommer under huden på deg og rører ved noe og gjør noe med deg.

Pop- og rock-tradisjonens formspråk er i stor grad tuftet på klisjéer, også innenfor tekst, som vi i alle fall inntil de siste 20 årene synes å ha manglet motstykke til på norsk. De engelske tekst-klisjéene ligger klare til bruk, akkurat som de musikalske klisjéene gjør det. Noen av disse er generelle, mens andre er veldig spesielle for sjangeren de tilhører. Alle sjangre har sine gjengangere innen metaforer og annen bruk av verbale bilder. Klisjéer blir ofte godtatt som en del av formen, og bestemte uttrykksformer blir en del av en sjangers faste vokabular. Mange artister legger stor vekt på å ha ”et riktig uttrykk”. De fleste sjangre har sine ”leksikalske teddybjørner” som blir grepet fatt i så fort sjansen byr seg. Tidligere Beat-redaktør Tom Skjeklesæter humrer når han tenker på norske band som har prøvd å skaffe seg et internasjonalt lydbilde, i betydning påkosta ”flashy sound”:

Tomboy husker jeg hadde masse sånne 'tight in the night'-tekster og rim, som er sånne ord som man vet flakser rundt i en sånn disco/dance-verden. Det er sikkert det samme innen metal. Blant de 100 mest brukte orda i metal er sikkert 'scream', 'mayhem', 'death' og alle sånne ord som du automatisk kobler. Slikt finner man nok i country-musikken også.

Ole Evenrud er opptatt av at vokabularet på norsk er begrenset sammenlignet med engelsk:

Man er mer kritisk til norske tekster pga. smaken av orda. På engelsk så finnes det fem forskjellige ord som betyr det samme, mens på norsk så er det ett ord, ikke sant! Når man skal få det til å rime, så er det jævlig vanskelig på norsk. På engelsk er det mange flere ord som kan rime fordi det er flere ord som betyr det samme, mens på norsk så er det ett ord for hver ting, liksom.

Bjørn Boge mener derimot, i likhet med Skjeklesæter, at det er de samme ordene som gjentar seg, og stiller spørsmålsteget ved at norske tekstforfattere flest virkelig benytter seg av det engelske språks uttrykkspotensiale:

Jeg tror ikke du trenger å kunne så veldig mange engelske ord for å kunne skrive en bra rocketekst. Hvis du analyserer ordforrådet på et par hundre plater, så ville du ikke endt opp med så veldig mange varianter.(...) Det er vel heller kombinasjonen av de rette banalitetene som gjør at det fungerer.

Terje Mosnes har oversatt en rekke utenlandske slagere til norsk, og synes jobben kan være besværlig: "Som tekstforfatter på norsk så vil jeg si at norsk kan være et plundrete språk å sitte og sy sammen tekster på, i forhold til rockens musikalske særtrekk, fordi vi har mye konsonanter og få av de der gode vokalene og diftongene å synge på." Lars Lillo Stenberg (De Lillos) klager også over at norske vokaler er så "flate" og hevder at det er mye lettere å synge rent på f.eks. fransk: "En gang sang jeg franske tekster i kor. Det var helt utrolig hvordan en fikk plassert tonen framme i hodet, slik at hele ansiktet vibrerte. Da kunne en ikke annet enn synge rent." (Nye Takter, 191, okt. – 86)

Da Håvard Rem gikk over til å skrive på engelsk i forbindelse at han ble hyret som tekstforfatter til Morten Harket's Wild Seed-utgivelse i 1995, opplevde han plutselig at han kunne skrive med den samme enkelheten i en alder av trettifire på engelsk som han hadde kunnet gjøre i en alder av atten på norsk:

Da jeg var atten år, så kunne jeg skrive helt enkle tekster hvor jeg ikke blandet inn så mange dobbeltbetydninger, ironi og allusjoner, men bare skrev tekstene rett ned. Det har blitt mye vanskeligere for meg på norsk etter hvert, fordi jeg har blitt så flink i norsk. Det var en veldig stor befrielse for meg å begynne å skrive på engelsk, fordi da måtte jeg – fordi jeg ikke er så veldig flink i engelsk – holde meg langt unna ironi, ordspill osv., fordi det sitter ti tusen engelske tekstforfattere i engelskspråklige land som er mye flinkere til det enn det jeg er. Det var som om en billedkunstner som har gått seg vill i fargepaletten, plutselig går over til sort-hvitt grafikk.

Ingrid Bjørnov er blant de som er skeptiske til Rems erfaringer og begrunnelser. Hun mener at han "skyter seg sjøl i foten" når han velger å uttrykke seg på et språk han behersker dårligere enn sitt eget:

Rem sier han mener han holder seg til 'det enkle'. Er da grunnen til at det skal foregå på engelsk at han i større grad kan akseptere det enkle på engelsk, men ikke klarer å akseptere det enkle på norsk? Hvis han ikke aksepterer det enkle på norsk, er det fordi han ikke forstår hvor dumt det enkle kan låte på engelsk? (...) Det er klart at også for engelskmenn så er dette med pop-tekster en helt egen kategori og det skal på en måte forbli en sånn litt naiv form. Det morsomme er jo at det har utviklet seg på norsk de siste årene, den type språk som Lars Lillo Stenberg og De Lillos har gått i bresjen for. Men det ligger nok likevel ganske mye arbeid bak å finne de enkle formuleringene, og jeg synes det blir for lett vint å si at er så mye lettere å gjøre det på engelsk. Ja, for da veit du ikke bedre, ikke sant! Da kan du jo ikke de vanskelige formuleringene. Det blir som at jeg skulle begynne å skrive låter på gitar fordi jeg er såpass dårlig til å spille gitar at jeg hadde måttet konsentrere meg mer om å spille melodiene enn noe annet.

d) Hvor viktig er det emosjonelle aspekt?

Er det slik at vi er et iskaldt folkeferd som undertrykker følelsene våre her oppe i nord? På norsk blir tekster som omhandler kjærlighet og sterke personlige følelser ofte ansett som svulstige og pretensiose. Norge er et ganske oversiktlig lite land der det kan tyde på at det er visse stramme tradisjonelle føringer og retningslinjer for livsførsel, moral og følelser. Noen mener at engelske språket fungerer som et kjærkomment distanseskapende, fremmedgjørende redskap som man benytter av redsel for å blottstille seg selv og sine følelser på norsk, dvs. et hjelpemiddel til å få fram disse følelsene. Forfatteren Einar Økland omtaler denne funksjonen i novellesamlingen *Rock* (1984):

Eg hørde aldri anna enn drittprat frå meg og dei hine om norske artistar, anten dei sang om 'Nordlandsnetter' eller 'Møllerens Iren'. Nei, det skulle vere på eit anna språk, sjølv sagt. (...) Og så var det at den sjølmedlidande amerikanske country-songaren stilte sine sjeleul til disposisjon for den som hadde noko å uttrykke. Ein kunne fritt identifisere seg utan å ble avslørt, for det heile skjedde jo på engelsk. Hank Williams (...) opna munnen og bringa i mikrofonen og sa det som skulle seiast for så mange av oss: I'm so lonesome I could cry! Og det var Carl Smith og det var Tennessee Earnie Ford og ein heil gjeng som hulka: Only you! (...) I USA, der dei fabrikerte desse lydane og fortærte dei ferske, der kunne dei aldri i livet ha funne på å gjere som vi gjorde. DEI kunne aldri tenkt seg å konsumere songar på norsk. Ikkje finsk eller tysk heller, for den del. Ikkje i det store offentlege rom. Men her måtte vi altså importere våre uttrykk. Eg vil ikkje beklage dette. Det var funksjonelt. Vi hadde hjelp og nytte og mykje glede av det, vi som fekk lufta våre kjensler på dette viset. (S. 115-116)

Jan Eggum mener at man i de fleste tilfellene synger på engelsk fordi man ikke våger å blottstille seg på norsk for nordmenn. Hans låt "Baby, I Love You" er en kommentar til dette:

"Det kommer på en måte inn under at man ikke vil blottstille seg så mye at man sier det på norsk når man har noe virkelig alvorlig – paradoksalt nok – det mest alvorlige å si. Derfor sier man det på engelsk. Da har man en viss avstand, samtidig som man får sagt det man vil si. Det er en måte å pakke ting inn i og gå en liten omvei, mens meningen jo er ganske klar. Det er jo ofte enkle ting, likevel, som sies. Jeg er jo enig i det. Jeg skjønner at det på en måte blir en omskrivning som gjør deg i stand til å fortelle ting som du kanskje ikke ville tort."

I likhet med Eggums "Baby, I Love You", er det også andre sanger innen norsk pop som

refererer til og kommenterer denne funksjonen som engelsk tilsynelatende har for nordmenn. Kine Hellebust og Anders Rogg har komponert en låt med den treffende tittelen ”Det er lett å si ’jeg elsker deg’ på engelsk”, og når Odd Børretzen gjør Bob Marley-låta ”Is This Love” i ”nesten-norsk” versjon (på albumene ”Marley på norsk” og ”Kelner!”), blir saken ytterligere belyst:

Vinteren før jeg fylte 15 år, satt jeg på pulten bak en pike med verdens
 Bruneste øyne – så brune som... og hår så svart som vann
 Og hver skoledag satt jeg og hadde sånn lyst
 Til en gang å si til henne
 I wanna love you and treat you right
 I wanna love you every day and every night
 We'll sleep together in my single bed
 ...ville jeg si. På engelsk. Jeg måtte jo si det på engelsk,
 Jeg visste jo jeg ikke torde si sånt på norsk. Du kan ikke si sånt på norsk.
 Det går – på engelsk. (...)

(Teksten er omskrevet av Odd Børretzen og Lars Martin Myhre.)

Terje Mosnes har også opplevd denne følelsesmessige barrieren:

”Ja, det er mye lettere å synge ’I love you’ enn ’jeg elsker deg’. Vi lever i en verden av film, fjernsyn, video og internett – you name it! – hvor all den kommunikasjon som har med følelser og de mer intime delene av folks liv og ikke minst forholdet mellom mennesker å gjøre, går på engelsk. Den sperra der er alltid en god beskyttelse. Der tror jeg Eggum har helt rett. Synger du norsk, må du liksom mene det. Når du synger engelsk, kan det være mer en slags.. noe som er der.. men har en distanse til seg sjøl.”

For noen fungerer bruken av engelsk nærmest som å ta på seg en maske og innta en annen personlighet. Dag Ingebrigtsen synes det er lettere å skape seg selv, som et alter ego, ved å uttrykke seg på et annet språk eller en annen dialekt enn den han til daglig snakker: ”Når man synger på sin egen dialekt er man plutselig ikke Mick Jagger lenger. Dette er et sjokk for mange.”

Selv om engelsk står høyt i kurs hos veldig mange norske artister, så har også visse norske dialekter og ikke minst nynorsk en tilsynelatende høy stjerne i en del norske musikkmiljøer. Etter Bjørn Boges mening er engelsk generelt sett mer melodisk enn norsk, på samme måten som nynorsk, i hans hode, klinger mye bedre enn bokmål: ”En eller annen dialekt er nesten alltid lettere å få til enn bokmål.” Jørn Lande er opprinnelig telemarking og har også en forkjærlighet for nynorske tekster:

”Hvis jeg skulle ha sunget på norsk, bortsett fra ’Alt for Norge’, så ville jeg nok ha sunget på nynorsk. Du kan tenke deg så tøft det er å synge ’eg vaknar, eg vaknar’. Det er tøft! Men å si ’jeg våkner, jeg våkner’; det er dårlig. Nynorsk er perfekt fonetisk sett. Det er gode ord å synge på. Bra å kjøre bluesete greier på.”

Anneli Drecker er forarget over at det først er når vi får lov til å arrangere OL at vi virkelig blir klar over vår egen kultur: ”Det virker som om det er bare gjennom sport og folke-

musikk at Ola Nordmann kan bevisstgjøres sin egen kultur. Jeg hørte ei som sang på nynorsk på radioen nå, og det var jævla fint!”

Det er uansett en ganske vanlig oppfatning at mange dialekter har noe av den samme plastiske egenskapen som ofte blir tilskrevet engelsk, og som bokmål synes å mangle, når det gjelder å få ”vridd til” en god rocketekst. Willy B. har et anstrengt forhold til tekster på bokmål og har bastante meninger om saken: ”Jeg tror at enkelte språk er bedre egna (til pop/rock) enn andre, men du har også det at det til og med er enkelte norske dialekter som er bedre egna enn andre. Jeg tror Oslo-dialekt er noe av det verste som er.” Band som Raga Rockers, Jokke og Valentinerne og De Lillos har imidlertid vist at det går an å få massiv aksept for nettopp bruk av Oslo-dialekt, de to førstnevnte for sin østkant-slang og sistnevnte for ”fifefint” Frogner-mål.

Andre grunner til språkbytte

Foruten de fire faktorer som hittil er omtalt (tradisjon, ambisjon, intonasjon og emosjon), finnes det også andre grunner til å synge på engelsk.

Valget av engelsk som uttrykksform kan rett og slett forklares som en naturlig følge av den stadig økende internasjonaliseringen i samfunnet ellers. Mange nordmenn har lange utenlandsopphold bak seg og kommuniserer kanskje vel så mye med utlendinger som med nordmenn. De føler at den posisjonen engelsk har som verdensspråk gjør det vel så naturlig å velge akkurat det når man skal skrive låter som flest mulig skal forstå. Engelsk blir ansett som ”hipt” og ”kult” av den yngre generasjonen, noe som i høy grad skyldes engelskspråklige filmer, musikkvideoer og den økende bruken av internett og engelskspråklige dataspill.

Et lite antall norske sangere er tospråklige, som f.eks. Claudia Scott og Sidsel Endresen, og uttrykker seg følgelig i utgangspunktet med like stor letthet på begge språk. Scott ble født i England, har skotsk far og norsk mor, og i oppveksten snakket hun engelsk hjemme med familien og norsk ute blant venner, dvs. en ganske kjent situasjon for tospråklige mennesker. Hun føler likevel at engelsk er hennes ”emosjonelle språk” og at det er enklere å uttrykke følelser på engelsk enn norsk.

Innen mange sjangre har dessuten teksten en sekundær funksjon. Arild Rønsen mener det er sannsynlig at mange artister ender opp med å synge på engelsk rett og slett fordi man må synge NOE. Man trenger ikke å ha noen særlige ambisjoner om lansering utenlands, men benytter seg av engelsk fordi det er mest nærliggende:

”De fleste som har begynt å lage låter i Norge – hvis du holder toppsjiktet av låtskriverne unna (Ole Paus, Jan Eggum) – har begynt å skrive låter fordi de har begynt å spille elektrisk gitar og har ikke hatt noen intensjoner om å være diktere, og siden de da jobber innen en tradisjon som til de grader er anglo-amerikansk, så har det på en måte vært naturlig, samtidig som det er mulig å skjule alle klisjéer. ”I love you, baby” er helt godtatt på engelsk, men det å gjøre det om til norsk blir straks verre. (..) Min erfaring er vel at når tekstene er dårlige, så funker de i hvert fall mye bedre på engelsk. Dårlige norske tekster er virkelig noe som føles dårlig.”

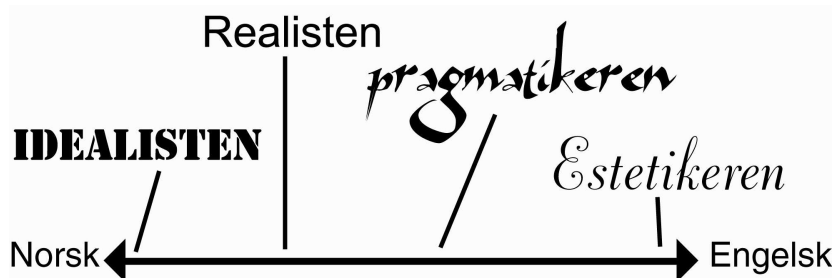
Man slipper unna med mer på engelsk, og man slipper som regel å stå til ansvar for det man har sunget. Tekstene blir sjelden analysert.

Noen ser på det som et rent kulturelt uhell at de tilfeldigvis ble født i Norge og føler ikke at de har noen norsk identitet, men ser heller på seg selv som en del av den vestlige kulturkretsen. Anneli Drecker føler seg fremmedgjort overfor den norske kulturen i utgangspunktet, noe som har gitt seg utslag i en viss bitterhet. Hun føler at hun ikke har blitt lært opp til å ha noe bevisst forhold til det norske språket:

”Det er bare noe jeg bruker i hverdagen for å gjøre meg forstått, ferdig med det! (...) Man må bruke språket som et virkemiddel i stedet for å gå så analytisk og konkret til verks og fokusere på grammatikk. Det klandrer jeg skoleverket for. (...) Hvis lærerne hadde tatt seg selv i nakken så hadde det garantert vært flere som sang på norsk her i landet.(...) Det å synge på norsk er en konkretisering, men det er akkurat sånn den norske moralen er. Vi er veldig staute og rett frem. (...) Vi har ingen kultur. Vi kjenner til Shakespeare, Jean Paul Sartre, George Orwell og Oscar Wilde, men vi kjenner ikke til Ibsen, egentlig. En franskmann har lest det meste, uansett hvor på samfunnsstigen de befinner seg. Han er ekspert på vin-sorter, ostesorter, poeter og forfattere. Og da spør man seg egentlig hvem det er som er fattig her. Det mener jeg er hovedgrunnlaget til at folk som jobber med musikk og som kanskje er litt mer estetisk av seg bare snur ryggen til norsk.”

Hva slags holdninger har vi til bruken av engelsk?

Selv om de fleste evner å se en sak fra forskjellige sider og har meninger/holdninger som ofte går på tvers av konstruerte kategorier, kan man dele folk inn i fire leire, etter hvilke grunnsyn de har på saken:

1) Mennesker med *idealistiske* hensyn mener det er riktig og viktig at nordmenn i Norge synger på norsk og synes at kritikken som norske tekster ofte blir gjenstand for er urettferdig. En rekke norskspråklige låter har dessuten blitt bannlyst fra norsk radio, bl.a. ”Dra til Helvete” (Beranek – Espen Holm), ”Ayatollah” (Ole I’Dole), ”Dong” (Tom Mathiesen og Herodes Falsk), ”Myggen” (Åge Aleksandersen) og ”Bransjehora” (Tungtvann). Denne typen sensur skjer praktisk talt aldri med engelskspråklige artister. ”Bobby Brown” med Frank Zappa ble eksempelvis i sin tid nektet spilt på amerikansk radio og ville neppe kommet gjennom vår hjemlige eters nåløye hvis språkdrakten hadde vært norsk.

Sigbjørn Nedland, mangeårig musikkansvarlig i NRK, leverer følgende kraftsalve:

”Norskspråklig musikk nedvurderes og utraderes av journalister, musikkprodusenter og programledere, som på grunn av egen mangel på språkkompetanse lar seg dupere av alt som låter flott og utenlandsk. Kritikken går på det faktum at de synger på norsk. Samtidig slipper de som synger på engelsk unna med de utroligste språklige blundere uten at det blir påtalt. Resultatet blir at hverken norskspråklige eller engelskspråklige artister får det korrektiv en konstruktiv kritikk kan gi.” (Aftenposten, 5/12 – 99)

Kritikerne er, til en viss grad, i stand til å ta selvkritikk: Puls-redaktør Arild Rønsen er enig i at kritikerne oppdager ting mye lettere når det er på norsk:

Vi som driver og kritiserer plata har jo også et forhold til engelsk som fremmedspråk. Man slipper igjennom med mye mere tullball på engelsk enn på norsk, rett og slett. Det er jo ikke rart det blir sånn, i og med at både vi som skriver om dette her og utøverne har norsk som morsmål! Det skal mere til før man griper fatt i en engelsk tekst og kritiserer den tekstmessig; delvis fordi det er vanskeligere og delvis fordi du faktisk er på gyngende grunn. Du kan risikere at det er ting som er veldig godt undersøkt, men som kanskje kan virke rart for deg og som du ikke har tid til å sjekke med kollegaene dine om er riktig.

Idealistene ser også på seg selv som kulturbevarere og brenner ofte for at det skal spilles mye mer norskspråklig musikk på radioen. Hans Rotmo, mangeårig forkjemper for og utøver av norskspråklig musikk, er lei av å bli sett på som ”litt utenom det vanlige” fordi han uttrykker seg på norsk: ”Jeg bruker språket mitt. Det er jeg som er normal! Det er de andre som er unormale, de som synger på engelsk, de som importerer alle ting. Jeg tar fatt i lokale tradisjoner, språket mitt, norsk folkemusikk...ikke irsk! (NRK, TV-program om distriktsteater, 15/11 – 00) Han er en av mange idealister som gjør det de kan for å jobbe mot ”det angloamerikanske presset”, i redsel for at Norge i ytterste konsekvens kulturelt skal ende opp som en amerikansk koloni. De frykter at hvis færre og færre gir ut plater på norsk, vil det føre til en litterær nivåsenkning fordi norske låtskriveres engelskkunnskaper er dårligere enn deres norskkunnskaper. Mange mener man bør innføre en minimumskvote av musikk med norske tekster på eteren hver dag og etterlyser mer proteksjonistiske regler i tråd med land som Spania, Canada og Frankrike.

NRK skapte rabalder i norske artistkretser da nye regler ble lansert for det helnorske radioprogrammet ”Norsktoppen” i 1986. Etter at det ble tillatt å sende inn bidrag på engelsk, startet Vidar Lønn-Arnesen opp med programmet ”Norsk på norsk”, forbeholdt norske artister som synger på morsmålet.

I forbindelse med at det ble tillatt å synge på engelsk i den norske Grand Prix-finalen i 1998, uttalte tidligere NRK 2-sjef Stein Roger Bull følgende til Dagbladet (28/2 – 98): ”Syng norsk! I vår tid, med massiv påvirkning utenfra, er det viktig å holde fast på selve bærebjelken i vår kultur, det norske språket. NRK har som kulturinstitusjon et spesielt ansvar for å verne om språket.”

På sin debutplate ”Sylvspente boots”(1992) kom Hallingdal-bandet Hellbillies med en megetsigende programerklæring:

”Ved hjelp av country-musikk, filmer og bøker har vi alle vorte kjende med den amerikanske country-kulturen. Vi kjenner alle klisjéane, men dei er ikkje våre.

Dei er amerikanske klisjéar som skildrar kvardagslivet og tankane til grasrota i Amerika. Det er ein folkekultur, men den er ikkje representativ for norsk folkeliv. Sylvspente Boots prøvar å skapa eit norsk motstykke til denne grasrotkulturen. Musikken og stilen er amerikansk, men tekstane speglar bygdekultur og tradisjonar. Det er lite meiningsfylt å syngja om revolverduellar, rodeo-show og typiske amerikanske besteforeldre på norsk. Me kjenner eigentleg betre til småbrukarar, reinsjakt og våre eigne tradisjonar og besteforeldre. Ein sylskarp Fender-gitar kan vel òg nyttast til å understreka ein norsk røyndom!”

Låten ”Spel Jonny, Spel” fra deres siste studioalbum ”Urban Twang” (2001) eksemplifiserer ytterligere deres idealistiske standpunkt:

Spel Jonny, spel! Ta ein te – dudelidei.
 Go Jonny, go! Hey, hey, hey. What did I say?
 Norske poprefreng dei lukte skog og hei.
 Sha-la-lee bee dubi dua.
 Ein poplåt på norsk det æ’kji beine å få te.
 For teksten den bi kritisert og dømt nord og ned.
 Då æ’re lettare med Baby, please don’t go.
 Ell kansi: Wait for me, I love you so.
 Ref.
 Eg æ heilt forelska. Baby can’t you see?
 Eg elska’re pusen, for du æ godjenta mi
 In plain Norwegian: Fallera og falleri
 It sounds so cool to sing sha-la-lee.
 Ref.
 Dei trauste norske orde, dei virke dum og tom
 Men alt med ein engelsk tekst,
 det tåla repetisjon.
 (Aslag Haugen, Lars Håvard Haugen, Arne Moslåttén)

2) *Realistene* er er nært ”ideologisk beslektet” med idealistene, men er mest mot bruk av engelsk av kvalitetshensyn. Vi snakker norsk her i landet. Alle nordmenn forstår norsk. Bruker man engelsk, er man underlegen i utgangspunktet, for det er vanskelig å få det til å høres autentisk ut. Realistene er ofte veldig evnebevisste og hevder at engelske tekster skrevet av nordmenn stort sett ikke holder den standard man bør sette for seg selv og sine utgivelser. Resultatet har lett for å bli pinlig.

Sigbjørn Nedland: ”Det store flertall av norske artister bør likevel være realistiske nok til å innse at deres publikum i all hovedsak består av nordmenn. – Og når nordmenn møtes, kommuniserer de faktisk best på norsk.” (Aftenposten, 5/12, 1999)

Realistene mener ofte at det er meningsløst å syngje på engelsk hvis man ikke har ambisjoner nok eller er flink nok til å slå gjennom i utlandet. I noen tilfeller kan norsk lansering i utlandet bli sett på som å ”sende brød til bakeren”.

3) De med *estetiske* hensyn legger stor vekt på formen og synes det klinger best når norske artister synger på engelsk, så lenge det blir gjort noenlunde overbevisende. Estetikerene kan, i likhet med både idealistene og realistene, være opptatt av kvalitet og

prestasjon. De er generelt opptatt av rocken som estetisk fag, uttrykksform mer enn innhold.

Harald Are Lund ser på det som viktig å benytte seg av de riktige uttrykksmidlene, at f.eks. instrumentene spiller et arrangement som har en viss gjenkjennelsesfaktor:

Det bør ha en viss likhet med du har hørt før å gjøre. Man kan godt snu litt på ting, ta ting litt opp ned osv., men det er viktig at det har en struktur som man kjenner igjen basisformen på. Vokalen må være miksa rett i forhold til musikken utifra de formforutsetninger som eksisterer. (...) Noen har klart å finne en vri som fungerer, og så tar andre også med seg den vrien med seg i sin oppfatning når de skaper musikk. (...) Når mange nok har lært seg å beherske formen, så vil man etter hvert også ha lært seg å beherske språket og vil kunne gjøre det interessant. (...) Jeg har kommet dithen at det ikke er så veldig viktig hva de synger lenger, så lenge formen stemmer.

I motsetning til idealistene og realistene, så vil estetikerne hevde at det faktisk er mange som synger på engelsk i Norge som behersker det rimelig bra, av forskjellige grunner; enten fordi de har lært seg det grundig på egen hånd, eller har bodd lenge i engelskspråklige land. De er generelt oppgitt over folk som prøver å gjøre det til en konsekvent regel at nordmenn ikke kan syng bra engelsk. I følge noen estetikere vil de som velger å kun holde seg til norsk, fort kunne ende opp som provinsielle bakstrebere som får den marginale menigheten de fortjener.

4) *Pragmatikerne* har mye til felles med estetikerne og mener at språkvalg helt og holdent er artistens/låtskriverens egen sak, noe ingen andre har noe med. De er opptatt av at man skal kunne bruke hvilket språk man vil for å nå ut til flest mulig. Dag Ingebrigtsen ser på gleden ved det å få uttrykt noe verbalt som det viktigste: ”Jeg synger fordi jeg liker å syng, og språket er uvesentlig så lenge det smaker godt i min munn.” I mange sjangre kan det dessuten være helt andre faktorer enn teksten som er sentrale. Mange pragmatikere føler at idealistene og realistene undervurderer nordmenns engelskkunnskaper. Morten Harket anser kritikken som han til tider møter mot det å syng på et språk som ikke er hans morsmål, som helt meningsløs:

”Det er ikke noe annerledes enn å velge å være skulptør framfor det å være maler. Det er bare den drakten du velger å putte tingene i. (...) Det er en helt malplassert kritikk. Her kommer det en artist og velger å gjøre det på engelsk, tysk, fransk eller urdu. Det er helt uinteressant hvorvidt det er det ene eller det andre. Det er uttrykket som kommer ut som er saken. Det er meningsløst å diskutere om det heller burde vært en rød traktor enn en gul, altså!”

Pragmatikerne er individualister; vil man prøve å kommunisere med større deler av jordens befolkning, så er dette helt akseptabelt og forståelig, uansett språkkunnskaper:

”Vi skriver 1999 – snart 2000, godammit! – og ideen om verden som en ’global landsby’ er sakte, men sikkert i ferd med å gjøre kloden mindre. Og kulere. At noen kunstnere faktisk velger å henvende seg til jordens vel snart drøyt fem milliarder innbyggere – og ikke bare ’våre egne’ fire-og-en-half million, eller hva det nå er – er ikke bare lett å forsvare, det er svært forståelig. Selv om dette i norsk musikkstil ofte blir med teorien, liksom. Det er lov å drømme om å bli hørt av et internasjonalt publikum. Men det er også lov å faktisk synes at det fungerer

bedre å synge på engelsk. Smak og behag og sånn. At mange norske artister selvfølgelig skriver elendige engelske tekster, er egentlig helt på siden av saken. Saken er denne: Hvor lenge skal disse gretne menneskene få lov til å angripe og forulempe sine kunstnerkolleger på det groveste? På en så meningsløst generaliserende måte? Er det ett felt hvor man bør ha lov til å få gjøre og prøve hva man vil, er det selvfølgelig i kunsten.” (Innlegg i Bergens Tidende, 26/5-99.)

Sluttord

Motivene og holdningene som har blitt presentert i dette innlegget vil bli ytterligere drøftet i min kommende hovedoppgave, som etter planen skal være klar våren 2004. Oppgaven vil bl. a. også inneholde en sosiolingvistisk vinklet historisk framstilling av norsk pop/rock fra starten på midten av 50-tallet fram til i dag.

Referanser

- Trudgill, Peter. 1983. Acts of conflicting identity: The sociolinguistics of British pop-song pronunciation. I: Peter Trudgill, *On Dialect: Social and Geographical Perspectives*, s. 141-160, Blackwell.
- Økland, Einar. 1984. Sweet little sixteen og big bad sixteen. I: Haakon Bull-Hansen (red.), *Rock*, s. 109-124, J.W. Cappelens Forlag.

Vedlegg

Informanter/intervjuobjekter:

- Åge Aleksandersen: artist, låtskriver, tekstforfatter. Bakgrunn i Mads Inc., Tunes, Whoopee Choop, Prudence på 60 og 70 tallet. (8/12 – 98)
- Anne Marie Almedal: vokalist, låtskriver i Velvet Belly. (10/11 – 97)
- Willy Bakken (“Willy B”): forfatter, ”rockesyner”, musikkjournalist, gitarist i Willy B Review og Crowdaddy Simone. (25/11 – 97)
- Ingrid Bjørnov: tekstforfatter, vokalist, komponist i Dollie De Luxe, Which Witch, solo. (11/12 – 97)
- Bjørn Boge: bassist, vokalist, låtskriver, produsent. Har vært med i bl.a. Sunwheels, Youngblood, Jannicke, Chris Candy, Da Vinci, Texas Twisters, Street Legal, Bad Habitz, Bad Sneakers, Vestlandsfanden. (3/11 – 97)
- Martin Caspersen: gitarist, låtskriver, tekstforfatter i bl.a. Z-Off, OCD (Organized Crime Division), the Omen, Quadromachetas, Guttane (aka Syndicate of Swing), Toini & the Tomcats, Phantom, Speed of Sound, Skrujern. (15/5 – 97)
- Anneli Drecker: vokalist, låtskriver, tekstforfatter i Bel Canto. Korist for A-ha, solo. (7/1 – 98)
- Ivar Dyrhaug: tekstforfatter, låtskriver (bl.a. for Lava, Trond Granlund og Dance With a Stranger), lang karriere som programleder i NRK: Grammoforum, Pop 73, Pop 74,

- Pop Special, Ungdommens Radioavis, Halvsju, Zikk Zakk, Pick Up, I.D. Året, Beat For Beat. Har vært direktør for Norsk Plateproduksjon. (22/9 – 98)
- Jan Eggum: artist, låtskriver, tekstforfatter. (3/10 – 97)
- Ole Evenrud: artist, låtskriver, tekstforfatter, produsent, talentspeider (PolyGram). Ble kjent som "Ole I'Dole", senere "Evenrude", på 80-tallet. (4/6 – 97)
- Herodes Falsk: tekstforfatter, låtskriver, stand-up komiker. Var bl.a. Jahn Teigens personlige assistent og tekstsmed på 70- og 80-tallet. (6/10 – 98)
- Trond Graff: tekstforfatter, låtskriver i the Pussycats (60-tallet), Septimus (70-tallet). (3/12 – 97)
- Helge Gaarder: vokalist, låtskriver, tekstforfatter i bl.a. Kjøtt, Circus Modern, Geitost, Montasje. Jobber i dag for Rikskonsertene. (5/11 – 97)
- Morten Harket: vokalist, låtskriver i A-ha/solo. (15/10 – 97)
- Thor Rune Haugen: musikkjournalist (bl. a. Puls og Nye Takter), "plateprater" med egne program på NRK (1001 Watt, Rockpeil, Riff '88, Riff '89), manager. (14/10 – 97)
- Dag Ingebrigtsen: artist, låtskriver, tekstforfatter i bl.a. Burn, Subway Suck, The Kids, TNT, Tindrum, the Travelling Trønders, solo. (E-mail, 10/11 – 97)
- Kjartan Kristiansen: gitarist, låtskriver, tekstforfatter i bl.a. Wannskrækk og Dum Dum Boys. (29/10 – 97)
- Jørn Lande: vokalist, låtskriver, tekstforfatter i bl. a. Hydra, Vagabond, Snakes, Ark, Yngwie Malmsteen, Mundanus Imperium, Jorn, Masterplan, Uli Jon Roth, Millennium, Thunderlords, Beyond Twilight, Nostradamus. (15/3 – 97)
- Kim Ljung: bassist, låtskriver, tekstforfatter i Seigmen og Zeromancer. (3/12 – 97)
- Harald Are Lund: "radioprater", produsent for NRK siden 1968, i bl.a. Platespiller'n, Blå Minutter, Grammoforum, Grå Minutter, Regnbuen, Radioskopet, Musikk Under Stjernene, Kveldsrocken, Nattrocken, Piggtrådpaviljongen, Råttågått, Roxrevyen, HAL9000. Har skrevet tekster for Junipher Greene, norsk "progressivt" rockeband, på 70-tallet. (10/12 – 97)
- Terje Mosnes: tekstforfatter, oversetter, musikkjournalist (Dagbladet). (22/12 – 97)
- Bjørn Müller: vokalist, tekstforfatter i bl.a. Backstreet Girls, Schweinhund, Speed of Sound, Z-Off, Easterbunnies. (20/5 – 97)
- Håvard Rem: forfatter, lyriker, oversetter, låtskriver (for bl.a. Morten Harket). (21/8 – 97)
- Arild Rønsen: musikkjournalist, redaktør (Puls) med bakgrunn som musiker (bl.a. i Oslo XI) på 70- og 80-tallet. Drev Oslo Rockeklubb i 1983-84. (28/10 – 97)
- Claudia Scott: (tospråklig) artist, låtskriver. (E-mail, 20/11 – 97)
- Tom Skjeklesæther: musikkjournalist, redaktør (Beat), manager. (8/12 – 97)
- Hans Olaf Solli: vokalist i Sons of Angels, Psycho Motel, 21 Guns, solo. Har vært inne i bildet som vokalistkandidat både for Mötley Crüe (USA) og Iron Maiden (UK). (10/3 – 97)
- Ronnie Le Tekrø: gitarist, låtskriver, produsent i TNT, Vagabond, Bad Habitz. (13/2 – 97)
- Line Torstensen: artist, låtskriver, tekstforfatter (3/2 – 98)